

19^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών
Αθήνα, 3-5 Νοεμβρίου 2010,
Πάντειον Πανεπιστήμιο. Βιβλιοθήκη-Υπηρεσία Πληροφόρησης

**Οι υπηρεσίες διαδανεισμού στις ελληνικές
ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες :
συνεργαζόμαστε αλλά μιλάμε την ίδια γλώσσα;**

Θεοδώρα Τσώλη

(Βιβλιοθηκονόμος, MSc-Πάντειον Πανεπιστήμιο, Αθήνα)

Δήμητρα Λέγγα

(Βιβλιοθηκονόμος - Πάντειον Πανεπιστήμιο, Αθήνα)

Περιεχόμενα

- Κανόνες και πολιτικές
- Τα διεθνή παραδείγματα
- Οι πολιτικές διαδανεισμού, οι ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και οι συνεργασίες
- Τα βήματα προς μια κοινή γλώσσα
- Προτάσεις
- Συμπεράσματα

Ο διαδανεισμός στην Ελλάδα

Ορολογία : διαδανεισμός, εξ' αποστάσεως παροχή τεκμηρίων, interlending, RDS, document delivery, interlibrary loan, ...
... Δίκτυο (ΕΚΤ /ΙΡΙΣ)

- Το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (Ε.Κ.Τ.)
 - Εθνικό Δίκτυο Επιστημονικών & Τεχνολογικών Βιβλιοθηκών (Ε.Δ.Ε.Τ.Β.)
 - Εθνικό Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών (Ε.Δ.Δ.Ε.Β.)

- Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β./HEAL-Link)
 - Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών (HILL-net/ΙΡΙΣ)

Αρχές και πολιτικές

- Πολιτικές, αρχές, κανόνες
 - **«ρητά και άρρητα πρότυπα, κανονισμούς και προσδοκίες που ρυθμίζουν τη συμπεριφορά των ατόμων και τις μεταξύ τους σχέσεις»**
 - (March, Schulz and Zhou 2000, p. 5).

Προσφέρουν:

- Επικοινωνία, συντονισμό, καθοδήγηση, κανονικότητα, αξιοπιστία, συνέπεια, παραγωγικότητα, έλεγχο, συλλογικότητα, κ.ά.

Περιέχουν:

- Ορισμούς και περιγραφές
- Δικαιώματα και υποχρεώσεις
- Μηχανισμούς και διαδικασίες

[Η διεθνής εμπειρία]

- Παραδείγματα
 - **Interlibrary Loan Code for the United States** – ALA
 - Australian Interlibrary Resource Sharing (**ILRS**) Code
 - **ILLINET**=Illinois Library and Information Network
 - **NEFLIN**=Northeast Florida Library Information Network
 - **CARLI I-SHARE**=Consortium of Illinois Academic and Research Libraries I-Share Library Resource Sharing Code
 - **Symbols and Interlibrary Loan Policies in Canada**

Προέλευση / παραγωγή

Εθνικές βιβλιοθήκες, Εθνικές επιτροπές,
Βιβλιοθηκονομικές ενώσεις, Κοινοπραξίες και Δίκτυα

Η ελληνική πραγματικότητα

- 1994:
 - «Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών»
 - στο πλαίσιο του Εθνικού Δικτύου Επιστημονικών & Τεχνολογικών Βιβλιοθηκών (Συλλογικός Κατάλογος Περιοδικών)
- 2007:
 - «Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Βιβλιοθηκών»
 - στο πλαίσιο του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (HILL-net, ΊΡΙΣ, Συλλογικός Κατάλογος)

[(Τοπικές) πολιτικές διαδανεισμού και Δίκτυο (ΕΚΤ/'ΙΡΙΣ) 1]

- Τοπικές πολιτικές διαδανεισμού;
 - Από τα 31 μέλη του 'ΙΡΙΣ
 - 16 βιβλιοθήκες έχουν τοπική πολιτική ή σχετικές πληροφορίες,
 - μόνο 5 βιβλιοθήκες είτε αναφέρονται στο 'ΙΡΙΣ είτε δημοσιεύουν πολιτική διαδανεισμού για συνεργαζόμενες βιβλιοθήκες
 - Περιορισμένη διαφάνεια λόγω μικρής διαθεσιμότητας στο Διαδίκτυο

(Τοπικές) πολιτικές διαδανεισμού και Δίκτυο (ΕΚΤ/ΊΡΙΣ) 2

- Στόχοι Δικτύου (ΕΚΤ / ΊΡΙΣ):
 - Ορθολογική ανάπτυξη και χρήση των συλλογών εντύπων.
 - Αξιοποίηση εργαλείων και πηγών.
 - Εξοικονόμηση πόρων.
 - Ανάπτυξη επικοινωνίας και συνεργασίας.

Τα επίσημα κείμενα / εργαλεία :

ΕΚΤ : Συνυποσχετικό συνεργασίας ΕΔΕΤΒ – βιβλιοθήκης μέλους

ΊΡΙΣ : Πολιτική Διαδανεισμού Βιβλιοθηκών ΣΚΕΑΒ (ευρετήριο)

Συνέπειες - διαπιστώσεις

- Η έμφαση στα υποκείμενα τεχνολογικά εργαλεία και όχι σε αρχές λειτουργίας :
 - Στερεί το θεωρητικό υπόβαθρο επέκτασης και ενδυνάμωσης
 - Προκαλεί σύγχυση, άγνοια, αύξηση κόστους λειτουργίας
 - Στερεί ένα θετικό στοιχείο αξιολόγησης
 - Καθυστερεί την επικοινωνία με ξένες βιβλιοθήκες και υπηρεσίες
 - Διατηρεί την απόσταση ανάμεσα στα 2 δίκτυα

Η ισχυροποίηση του θεσμικού χαρακτήρα της υπηρεσίας θα αυξήσει την αξιοπιστία, τη χρησιμότητα, την αξία κάθε βιβλιοθήκης για τα μέλη της και για την ολόκληρη.

Τι μπορούμε να κάνουμε

- Οι ελληνικές βιβλιοθήκες και ειδικά τα μέλη του Δικτύου (ΕΚΤ/ΙΡΙΣ):
 - **Δεσμεύονται – Αναλαμβάνουν – Συμμετέχουν**
 - Για την επεξεργασία και διατύπωση τοπικών πολιτικών διαδανεισμού
 - Για την επεξεργασία και διατύπωση πολιτικών διαδανεισμού προς άλλες βιβλιοθήκες εντός ή εκτός Δικτύου
 - είτε ως επιστέγασμα των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών είτε ως έναυσμα για την παροχή τους.
 - Για την δημιουργία ενός πραγματικού εργαλείου / ευρετηρίου πολιτικών για τις ιστοσελίδες του Δικτύου (ΕΚΤ/ΙΡΙΣ) που θα είναι άμεσης χρήσης από τους βιβλιοθηκονόμους
 - Για την επεξεργασία ενός Εθνικού Κώδικα Διαδανεισμού που θα συνοψίζει τις αρχές που ενστερνίζονται όλα τα μέλη του Δικτύου.

Σχέδιο Κώδικα Διαδανεισμού

- Εισαγωγή, ορισμοί
 - Περιγραφή, σημασία για τα μέλη
- Πεδίο εφαρμογής
 - Αμοιβαιότητα και ανεξαρτησία
- Γενικές αρχές και δεοντολογία
 - Ανάπτυξη τοπικών πολιτικών, εξασφάλιση ποιότητας, εμπιστευτικότητα, διαφάνεια
- Διαδικασίες

Παρατηρήσεις - συμπεράσματα

- Γενικές διατυπώσεις με εφαρμογή στα δίκτυα ΕΚΤ και ΊΡΙΣ.
- Άμεση ανάγκη η διατύπωση και δημοσιοποίηση των τοπικών πολιτικών διαδανεισμού των βιβλιοθηκών.
- Άμεση ανάγκη η αναθεώρηση του ευρετηρίου πολιτικών του ΊΡΙΣ.
- Μια πολιτική (Κώδικας Διαδανεισμού) προσφέρει:
 - Αποτύπωση της πραγματικότητας, κατανόηση, επικοινωνία, αξιολόγηση, συνέπεια, εξέλιξη, ολοκλήρωση.

- Ευχαριστώ για την προσοχή σας !

